Ügyiratszám: 1174/K/2007-3

(...) főjegyző részére

Tisztelt Főjegyző Asszony!

Ön a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Sztv.) egyik ellátási formájára, nevezetesesen az adósságkezelési szolgáltatására vonatkozó adatkezelési kérdésekben kérte állásfoglalásomat, amely a következő:

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban Avtv.) 3. § (1) és (6) bekezdése értelmében személyes adat akkor kezelhető, ha

a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy

b) azt törvény vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendelete elrendeli.

(6) Az érintett kérelmére indult eljárásban a szükséges adatainak kezeléséhez való hozzájárulását vélelmezni kell. Erre a tényre az érintett figyelmét fel kell hívni.

Az Avtv 5. §-a alapján személyes adatot kezelni csak meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében lehet. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie e célnak. Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas, csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig. Személyes adatot – akár az érintett hozzájárulásával, akár jogszabály alapján – különösen akkor lehet kezelni, ha ez – egyebek mellett – az érintett és az adatkezelő között létrejött szerződés teljesítéséhez, az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítéséhez szükséges.

Az Avtv. 6. §-a alapján az érintettel az adat felvétele előtt közölni kell, hogy az adatszolgáltatás önkéntes vagy kötelező. Kötelező adatszolgáltatás esetén meg kell jelölni az adatkezelést elrendelő jogszabályt is. Az érintettet – egyértelműen és részletesen – tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.

Az Sztv. – Ön által is idézett – 55/A. § (5) bekezdése alapján az önkormányzat a lakhatást veszélyeztető mértékű adósság felhalmozódásának *elkerülése céljából a követelés jogosultjával* megállapodást köthet, melynek keretében – *az adós írásbeli beleegyezése esetén* – a követelés jogosultja az adós lakóhelye szerint illetékes település jegyzőjét félévente tájékoztatja a legalább háromhavi tartozást felhalmozó adósokról.

Tekintettel arra, hogy az önkormányzati lakások hasznosítását és a bérleti szerződésből fakadó jogok és kötelezettségek teljesítését, érvényesítését Pécsett részben az önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaság végzi a személyes adatok kezelésének feltételeit a felek között létrejövő, illetve létrejött szerződés határozza meg. A kérdés tehát az, hogy az Sztv. idézett 55/A § (5) bekezdésében foglalt követelés jogosultja (például a lakbérhátralék vagy egyéb követelés tekintetében) az önkormányzat, vagy a tulajdonában levő vagyonkezeléssel, hasznosítással megbízott gazdasági társaság. Amennyiben a követelés jogosultja a gazdasági társaság, akkor az érintett hozzájáruló nyilatkozatát ezen adatkezelőnek kell beszereznie, ha a jogosult maga a tulajdonos, vagyis az önkormányzat, akkor neki, tekintettel arra, hogy a személyes adatokat egy másik adatkezelési körbe, az Sztv. alapján vezetett szociális nyilvántartásba továbbítják, amely a törvény rendelkezése alapján elkülönül a

polgármesteri hivatalon belül az önkormányzati vagyonkezelői és tulajdonosi célokat szolgáló adatkezeléstől. Tehát a lakásbérleti szerződések megkötése és teljesítése céljából kezelt személyes adatokat csak akkor továbbíthatják a szociális nyilvántartást is kezelő szociális igazgatást végző szervezeti egységhez, ha ahhoz az érintettek a törvény rendelkezése alapján írásban hozzájárultak és a két adatkezelő között létrejött a törvény szerinti megállapodás, melynek célja az adósságfelhalmozás megelőzése. (Kivétel az alól a szociális eljárás keretében kiutalt bérlakások esete.) Az érintett természetes személyek hozzájárulásnak meg kell felelnie az Avtv 2. § 6. pontjában foglalt feltételeknek.

Ugyanez a helyzet azon „jogosultakkal" is, akik az önkormányzat tulajdonosi körén kívül álló szolgáltatókból állnak. Ezen szolgáltatóknak elemi érdeke, hogy a megkötött „megállapodást" követően az Avtv.-ek megfelelő, a személyes adtok kezelésére is kiterjedő tájékoztatás után beszerezze az érintettek írásbeli hozzájárulását adataik továbbításához, mivel a későbbiekben esetlegesen az érintett kérelmére meginduló szociális ellátás következtében biztosabban hozzájuthat követeléséhez. Az adatokat az idézett törvényhely alapján tehát nem az önkormányzat adja át a szolgáltatóknak, hanem éppen fordítva, az érintettek írásbeli felhatalmazása alapján a szolgáltatók jelzik a szociális igazgatási részlegnek, hogy potenciális ügyfelük lehet a követelésük alanya. (Azt azonban leszögezném, hogy az érintettek figyelmét fel kell hívni arra is, hogy a szociális ellátást igényelni kell, a megállapodás keretében megadott írásos nyilatkozatuk csupán a megelőzést szolgálja.) A megindult szociális eljárás során a kérelmezőnek kell igazolnia, bizonyítania, hogy mekkora a tartozásának az összege.

Amennyiben olyan – a tulajdonos önkormányzat által a vagyonkezelőre át nem ruházott jogot érintő – esemény következik be, amely, közvetlen tulajdonosi döntést, intézkedést igényel (például: jelzálog bejegyzésének engedélyezése), akkor a megbízott adatkezelő (a vagyonkezelő) a célhoz kötött adatkezelés elvének betartása mellett a szükséges személyes adatokat továbbíthatja az önkormányzat tulajdonosi jogának gyakorlásával megbízott szervezeti egységéhez.

A második kérdésére válaszul tájékoztatom, hogy a önkormányzat tulajdonosi minőségében akkor ismerheti meg a lakbérhátralékkal rendelkezők adatait, ha az érintett bérlőkkel szerződéses jogviszonyban áll, vagyis a lakásbérleti szerződés egyik alanya (bérbeadóként) az önkormányzat. Az igényei érvényesítésére akkor bízhat meg harmadik személyt, (legyen az akár a tulajdonában lévő más gazdasági társaság is) ha a bérlő a szerződésben ehhez az Avtv. szabályainak megfelelően hozzájárult. Nem kell hozzájárulás, ha a követelést a jogosult engedményezi, vagy annak érvényesítésére ügyvédi segítséget vesz igénybe.

A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ltv.) 3. § (1) bekezdése alapján a helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakásra (a továbbiakban: önkormányzati lakás) a tulajdonos önkormányzat – e törvény keretei között alkotott – rendeletében (a továbbiakban: önkormányzati rendelet) meghatározott feltételekkel lehet szerződést kötni. Az önkormányzati rendeletben meg kell határozni az önkormányzati lakás szociális helyzet alapján történő bérbeadásának a lakás bérbeadásakor fennálló jövedelmi és vagyoni körülményekhez igazodó feltételeit. Az Ltv. 34. § (3) bekezdése szerint a szociális helyzet alapján történő bérbeadással érintett bérlők részére az önkormányzati lakbértámogatás mértékét, a jogosultság feltételeit és eljárási szabályait – a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló külön törvényben meghatározott, önálló ellátásként nyújtható helyi lakásfenntartási támogatásra vonatkozó rendelkezések figyelembevételével – az önkormányzat rendeletében kell megállapítani. A bérbeadó a jogosultság fennállását évente felülvizsgálja és a feltételek megszűnése esetén a lakbértámogatást megszünteti.

Az Ltv. 84. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezése alapján *az önkormányzat képviselő-testülete dönthet arról, hogy a szociális helyzet alapján történő bérbeadás érdekében évente lakásigénylési névjegyzéket készít. Az önkormányzat a névjegyzék készítéséről hozott döntés esetén a lakásigénylés jogosultságát alátámasztó szociális helyzetre vonatkozó személyes adatokat az érintett önkéntes hozzájárulása alapján – az igénylés elbírálásáig, illetőleg a lakásbérleti szerződés megszűnéséig – kezeli. A kérelmek befogadásának, a névjegyzékbe vételnek és a névjegyzékbe vett igénylések teljesítésének eljárási szabályait az*

önkormányzati rendelet állapítja meg; a kérelmek befogadásának feltételeként azonban ellenérték megfizetése nem írható elő. (2) bekezdés: az (1) bekezdés szerinti lakásigénylési névjegyzék készítése esetén a névjegyzékben szereplő személyes adatok kezelésének szabályait – a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló külön törvényben foglaltaknak megfelelően – az önkormányzati rendelet határozza meg.

A személyes adatok védelmével, valamint a közérdekű adatok nyilvánosságával kapcsolatos beadványával a jövőben is forduljon hozzám bizalommal.

Budapest, 2007. szeptember 20.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila